

Det store datakappløpet

Hvordan kommersiell utnyttelse av personopplysninger
utfordrer personvernet

Bibliofil brukermøte, Lillestrøm, 10. mai 2017

- Personalisering av tjenester
- Den teknologiske revolusjonen favoriserer selskaper som har mest og best data, algoritmer og infrastruktur.
- Ingen bransjer er uberørt: alle er nå i software-bransjen – fra taxiselskap til biblioteker!

Personalisering

Personalisert forsikring

REMA
Forsikring

≡ Meny

Sjekk pris og kjøp

[▶ Se video](#)

Gode sjåfører fortjener enda lavere priser

Vi lanserer Dingsen og Appen som registrerer hvordan du kjører og sørger for at du får prisen du fortjener.

[Mer om Kjør smart](#)

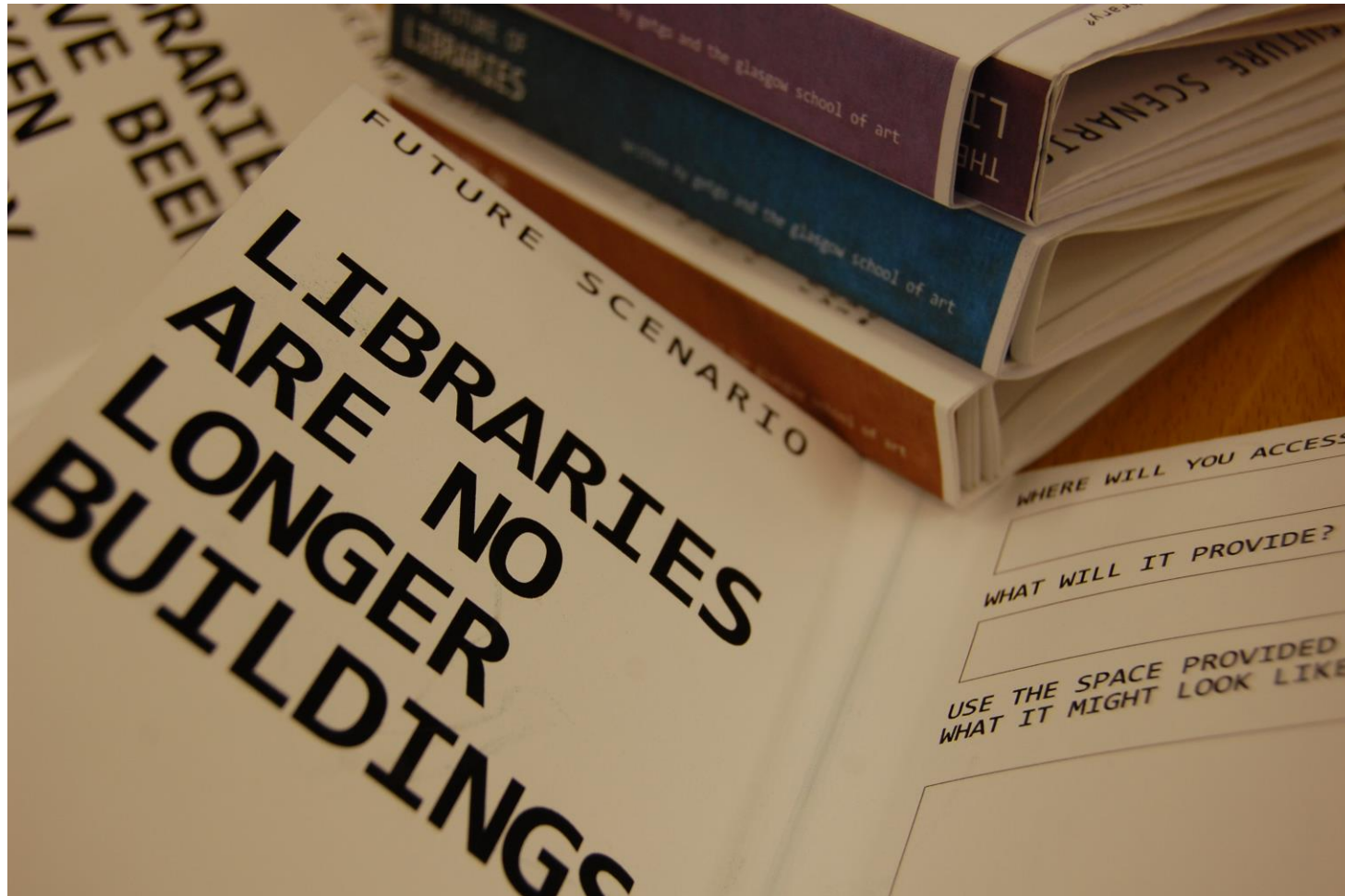

IS FACEBOOK GOING TO BE YOUR NEXT BANK?

Posted by *longstraws* on December 8, 2010 · [Leave a Comment](#)

Personalisert bibliotek?

Household income: \$100,000+

Owns a laptop

Age: 38-39

Likes: fashion

Major life-insurance holder

Age: 36-45

Wife works

Likes: cooking & recipes

High net worth

Likes: online news

Lives in New York City

No kids

Lives in Los Angeles

Fixed mortgage

Likes: Asian cuisine

Young-achiever subculture

Dislikes: cars

Likes: cars

Likes: green living

Fred

Purchased house six years ago

Favorite celebrities: Pe

ZIP code: 10700

Prope

Wi-fi warrior

Age: 35-

Likes: business & finance

Sister is a la

Frequent purchaser: appare

Recently traveled to Hous

Job: medical professional

Likes: parenting

iviac

Spent \$180 on intimate app. & undergarments on Oct. 10, 2010

Male

Mother: Rosalind Burd

Likes: hiking

Household income: \$150,000-\$175,000

Previous address: 711 Wilcox Ave.

Owns a smart phone

Dislikes: autos & vehicles

Likes: music

Married

Likes: retail

BlackBerry user

**YOUR
DATA**

FOR SALE

Everything about you
is being tracked—
get over it

BY JOEL STEIN

"We now have a stalker economy"

Al Gore

**The
Economist**

MAY 6TH-12TH 2017

Theresa May v Brussels

Ten years on: banking after the crisis

South Korea's unfinished revolution

Biology, but without the cells

The world's most valuable resource

**Data and the new rules
of competition**

Hvorfor nå?

Billig lagring og regnekraft

Smarttelefoner med oss overalt

Tingenes internett

Big Data

Kunstig intelligens

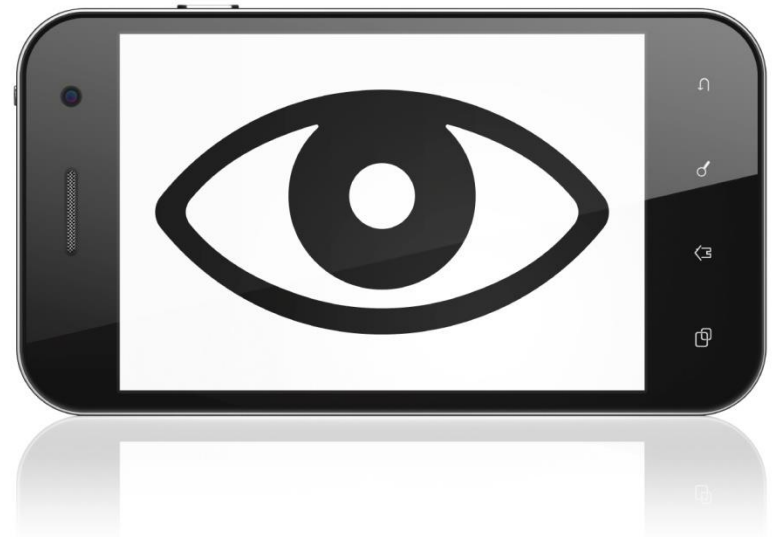
Hva er personvern?

Hva er personvern?

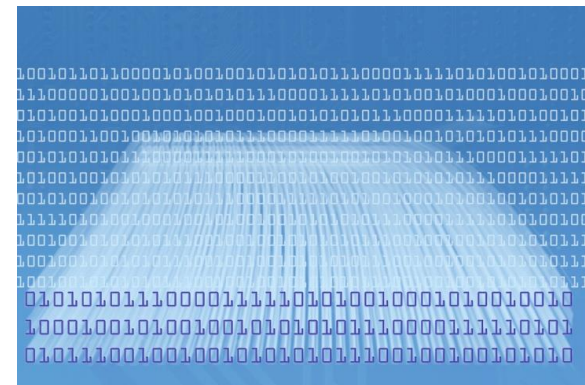
- Selvbestemmelse
- Forutsigbarhet
- Informasjon og innsyn
- Korrekte data
- Informasjonssikkerhet

Hva er en personopplysning?

- Fødselsnummer: 13087846271
- Telefonnummer: 22396900
- IP-adresse: 195.159.103.82
- Bilnummer: BL 23456
- Bluetooth MAC: 17:35:52:78:4B:CA
- Wi-Fi-adresse MAC: 12:44:32:45:7B:C9
- Autpass-brikke-ID: 7483920983278394
- UDID:
f7426bd759856431d9ae2c99175407a0dcd67ab5

- Forvalter personopplysningsloven og helseregisterloven
- Tilsynsmyndighet
- Ombud
- Uavhengig myndighet
- 50 ansatte

Big Data

– personvernprinsipper under press

September 2013

Sporing i det offentlige rom

Bruk av WiFi, Bluetooth, nettvarer (beacons) og intelligent videoanalyse.

Juni 2016 (oppdatert desember 2016)

DET STORE DATAKAPPLØPET

Rapport om hvordan kommersiell bruk av personopplysninger utfordrer personvernet, november 2015.

I en ideell verden...

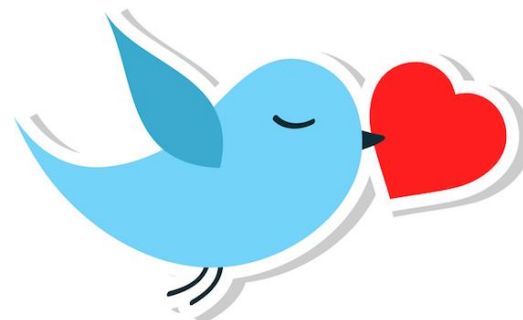

- Ville vi kunne lese avisen uten at noen tittet over skulderen
- Ville vi enkelt kunne velge hvilke opplysninger om oss som samles inn og hva de kan brukes til
- Ville opplysninger vi la igjen i én tjeneste ikke bli brukt til andre formål av en annen tjeneste
- Ville det finnes sporingsfrie alternativer enkelt tilgjengelig for alle
- Ville vi enkelt kunne få vite hvordan profilene våre så ut

Men sånn er det ikke i dag

- Cookies
- IP-adresse
- Web beacons
- Digitalt fingeravtrykk
- Og selvfølgelig....

«Alltid logget inn» den nye cookien

A few media companies will control the most valuable registration data

Google	Facebook	Microsoft	Apple	amazon.com	COMCAST
Google ID	FB Login	Live.com	Apple ID	Login	Xfinity ID
Inventory	Inventory	Inventory	Inventory	Inventory	Inventory
DSP	DSP	DSP	DSP	DSP	DSP
DMP	DMP	DMP	DMP	DMP	DMP

- Registration IDs become the new cookies
- These companies will be careful to share their inventory externally
- Success will be measured in marketers/agencies ability to integrate across the stacks

REAL TIME BIDDING

Automatisert sanntidskjøp av brukere på annonsebørs

1 **Kari** (to barn, 41 år, pusser opp huset, friluftinteressert og glad i å trene) skriver inn nettadressen til en nettavis hun ønsker å lese.

2 **Publisist**

3 **Annonsebørs/selgerplattform**
Sender melding til kjøpere om at de kan by på en bruker med følgende karaktertrekk: Småbarnsmor, 40-50 år, friluftinteressert og glad i å trene.

4 **Kjøperplattformer** beregner hvor høyt bud de vil legge inn på brukeren. Prisen baseres på grunnlag av opplysningene børsen sender over og opplysninger de selv har om denne brukeren.

200 millisekunder

Dataanalyseplattformer og data-meglere tilbyr ytterligere opplysninger om Kari som kjøperne kan bruke for å finne ut hvor attraktiv hun er å by på.

7 **Brukeren** ser reklamen når siden lastes ned på datamaskinen.

Publisist

6 **Vinneren** plasserer reklame på siden via sin annonserver.

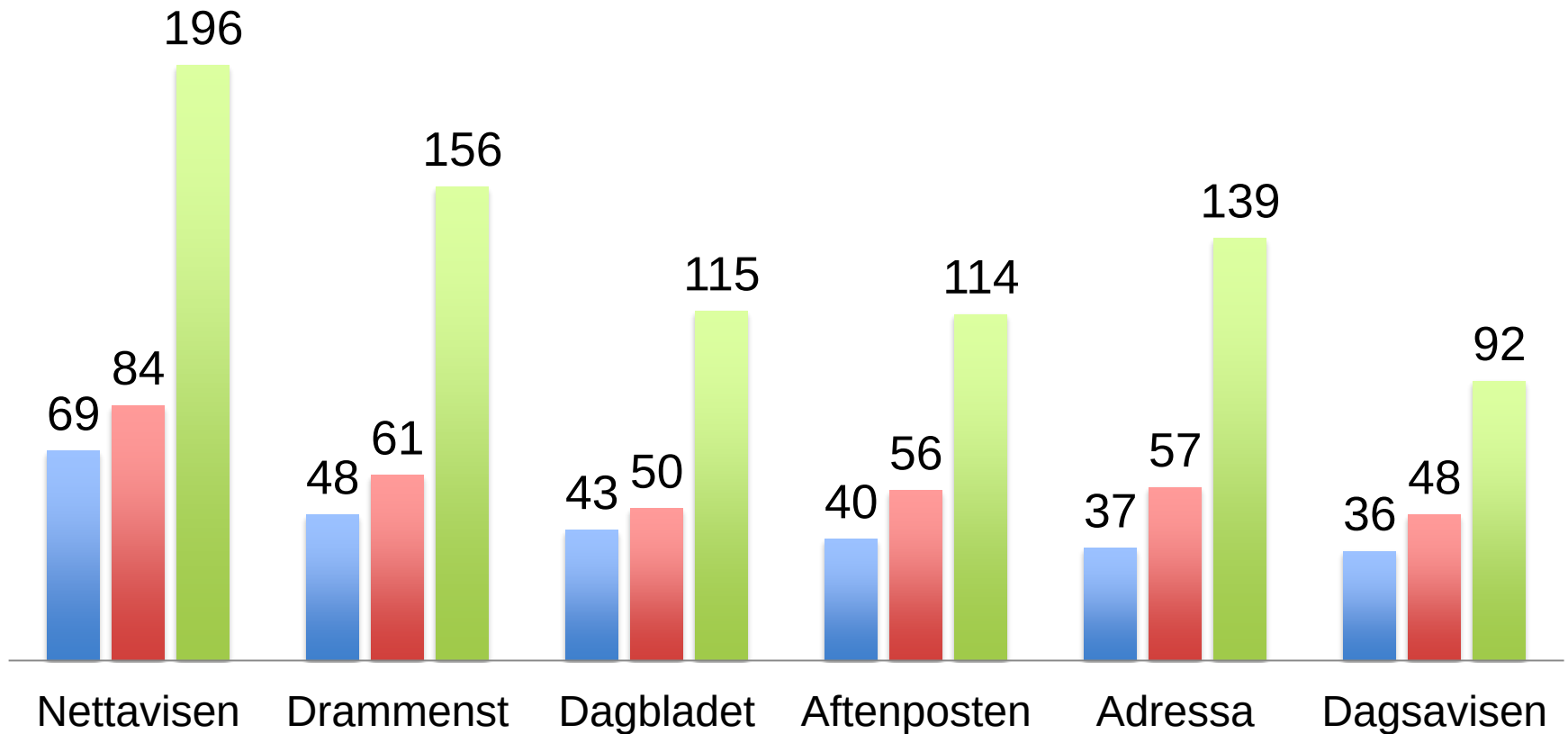
5 **Kjøperplattformen** med det høyeste budet vinner budrunden. Annonsebørsen/selgerplattformen gir beskjed til vinneren om at de kan plassere reklame på siden.

Springstrykket på norske nettaviser

■ Antall tredjeparter

■ Antall servere IP-adr. sendes til

■ Antall cookies satt i nettleser

Hvilke opplysninger inneholder en profil?

- Demografiske data: Hvor du bor, hva du jobber med, gift, skilt, barn
- Lokasjonsdata: hvor de beveger deg (reiser til legen en gang i uka)
- Tekniske data: PC eller Mac-bruker
- Interessedata: leser om sykler og jakt, shopper sko online
- Prediktive data: sannsynligheten for at du vil kjøpe ny bil
- Atferd og holdninger: foretrekker kortreist mat
- Din personlighet: liker å være først med det siste
- Viktige livshendelser: nygift, gravid, skilt, flyttet

Financial Times

What is your data worth?

DEMOGRAPHICS FAMILY & HEALTH PROPERTY ACTIVITIES CONSUMER

Do you have children?

☒ Yes
☐ No

Are you expecting a baby?

☐ Yes
☒ No

Are you a new parent?

☐ Yes
☒ No

Do you have any of the following health conditions? (Select as many that apply)

- ☐ Acid reflux
- ☐ ADHD
- ☐ Allergies
- ☐ Arthritis
- ☐ Asthma
- ☐ Back pain
- ☐ Clinical depression
- ☐ Diabetes
- ☐ Frequent heartburn
- ☐ Headaches/migraines
- ☐ Heart disease
- ☐ High blood pressure
- ☐ High cholesterol
- ☐ Obesity
- ☐ Osteoporosis

\$0.2578
Current value of my data

◀ PREVIOUS NEXT ▶

Hva er utfordringene?

The Black Box Society – how algorithms are changing the ways.....

Utfordring 1: Mangel på åpenhet

Mangel på informasjon fører til:

- at vi ikke kan praktisere **våre grunnleggende personvernrettigheter**.
- markedssvikt: Når folk ikke vet at de blir sporet, **skaper det heller ikke etterspørsel etter mer personvernvennlige tjenester**.

«Once people realise what's happening, I can't imagine there won't be a pushback»

Uttalelse fra leder av britisk mediebyrå

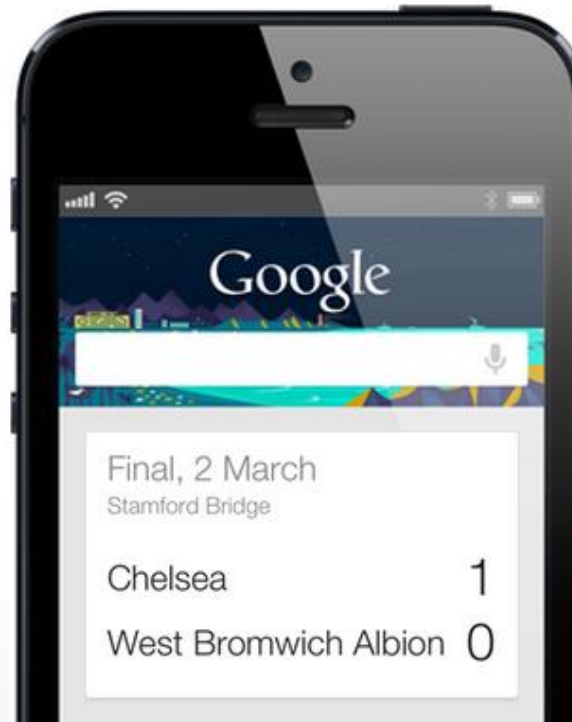
Utfordring 2: Bruk av data til nye formål

“Today’s creepy is tomorrow’s necessity” Facebook investor
S.Parker

Google Nå. Riktig informasjon i riktig øyeblikk.

Få nyttige kort med informasjon du trenger i løpet av dagen, til og med før du ber om den.

 Google Søkeapp

Sport

Få oppdaterte resultater for favorittlagene dine

Admiral to price car insurance based on Facebook posts

Insurer's algorithm analyses social media usage to identify safe drivers in unprecedented use of customer data

Admiral says its firstcarquote initiative is aimed at first-time drivers or car owners. Photograph: Image Source/Rex Features

One of the biggest insurance companies in Britain is to use social media to analyse the personalities of car owners and set the price of their insurance.

Nyhet!

HER ER **Æ**

Æ er ditt personlige verktøy som hjelper deg å spare penger. Kuttet får du direkte i kassa!

REMA
Forsikring

≡ Meny

Sjekk pris og kjøp

[▶ Se video](#)

Gode sjåfører fortjener enda lavere priser

Vi lanserer Dingsen og Appen som registrerer hvordan du kjører og sørger for at du får prisen du fortjener.

[Mer om Kjør smart](#)

Betaler bibliotekene med brukernes data?

- Bruk av gratis Google-tjenester – betaler med lånekundenenes opplysninger
- Lånedata til forlag i bytte mot billige/gratis e-bøker?
- Digitale læringsverktøy – gjenbruk av brukernes opplysninger til andre formål

Utfordring 3: «samtykkeapati»

- Dårlige samtykkeerklæringer: Vi forstår ikke hva vi samtykker til
- Mangel på valg: "Take it or leave it"-løsninger
- Forbrukeren er i en svak posisjon overfor store selskap. Kan ikke diktere bedre vilkår alene.

Utfordring 4: Skjult diskriminering

Women less likely to be shown ads for high-paid jobs on Google, study shows

Automated testing and analysis of company's advertising system reveals male job seekers are shown far more adverts for high-paying executive jobs

One experiment showed that Google displayed adverts for a career coaching service for executive jobs 1,852 times to the male group and only 318 times to the female group. Photograph: Alamy

Female job seekers are much less likely to be shown adverts on [Google](#) for highly paid jobs than men, researchers have found.

Prisdiskriminering utbredt

Forbruker Europa

[Forsiden](#)[Handel](#)[Reise](#)[Bil](#)[Timeshare](#)[Bedrageri](#)[Kontakt](#)[Om oss](#)

Hver fjerde nordmann har opplevd at prisen gikk i været fordi man er norsk

Foto: Colourbox

THE WALL STREET JOURNAL.

[Home](#) [World](#) [U.S.](#) [Politics](#) [Economy](#) [Business](#) [Tech](#) [Markets](#) [Opinion](#) [Arts](#) [Life](#) [F](#)

Black Friday
Showdown: Target
vs. Amazon

Chinese Drone
Maker Plows Into
Agriculture

Infineon Profit
Beats Forecasts

Sony
PlayStation
More Than
1 Million

TECH

On Orbitz, Mac Users Steered to Pricier Hotels

Orbitz has found that Apple users spend as much as 30% more a night on hotels, so the online travel site is starting to show them different, and sometimes costlier, options than Windows visitors see. Dana Mattioli has details on The News Hub. Photo: Bloomberg.

Utfordring 5: Farvel anonymitet?

THREAT LEVEL | privacy

Netflix Spilled Your *Brokeback Mountain* Secret, Lawsuit Claims

BY RYAN SINGEL 12.17.09 4:29 PM

[Follow](#)

[Like](#) 177

[Tweet](#) 18

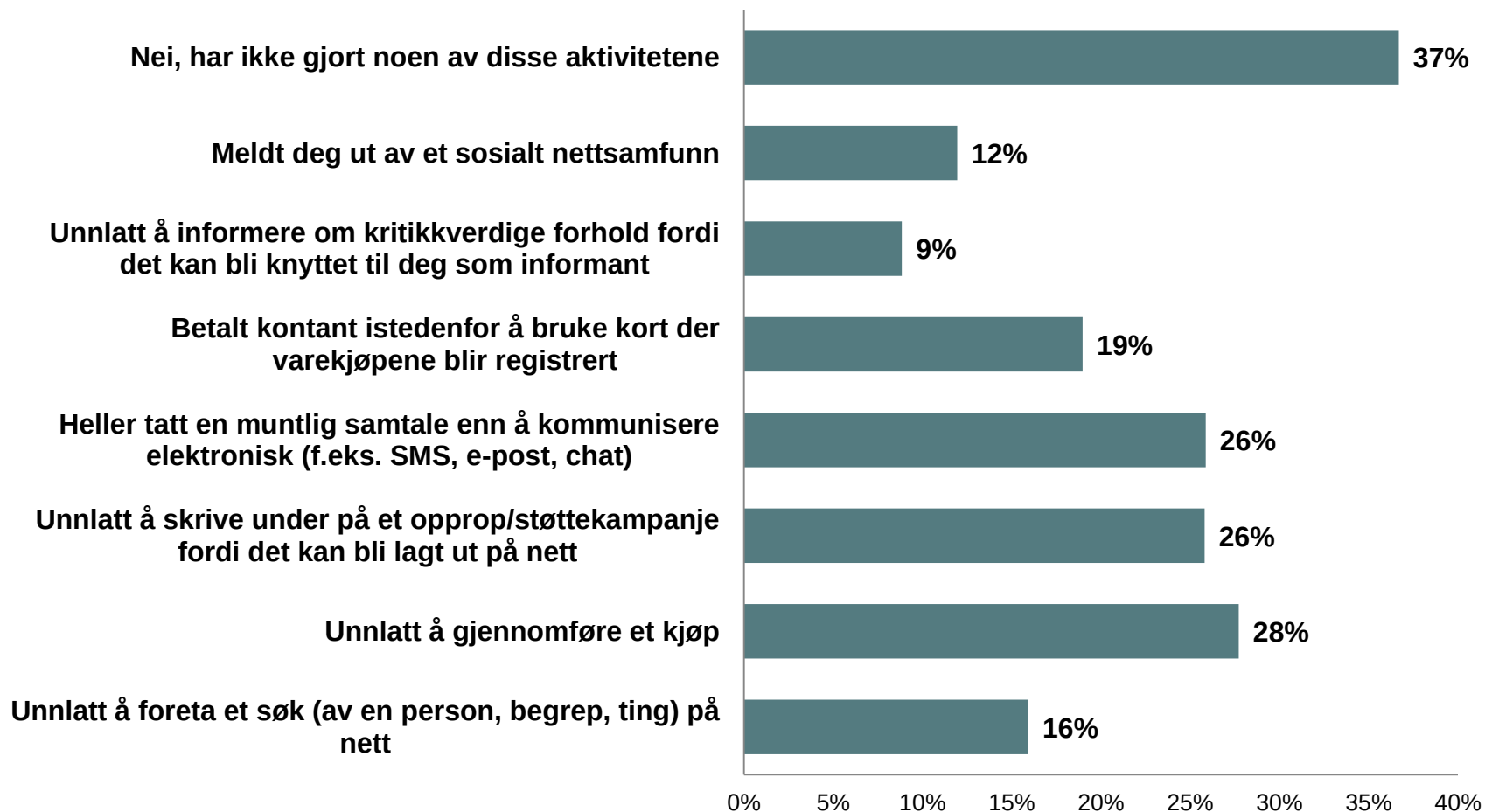
[+1](#) 0

[5](#)

Utfordring 6: Nedkjølingseffekt

Er det enkelte ting du har unnlatt å gjøre fordi du er usikker på hvordan opplysningene kan blir brukt senere?

Ny personvernforordning - styrkede rettigheter

- Bøter som svir
- Geografisk virkeområde utvides
- Dataportabilitet
- Rett til å si nei til profilering
- Skjerpende krav til samtykke
- Innebygd personvern blir lovpålagt

Takk for meg!

Catharina Nes
cane@datatilsynet.no
@cathnes

postkasse@datatilsynet.no
Telefon: +47 22 39 69 00

datatilsynet.no
personvernbloggen.no